

som de mente, det passede dem. Jeg kan nu ikke se alle disse Indskrænkninger heri. Kunde jeg det, vilde jeg ikke være med til at stille dette Ændringsforslag. Jeg vil ikke være med til at forhindre en sund Udvikling af Foreningsfriheden. Jeg mener, at Foreningerne — de være sig nu politiske, sociale, religiøse eller hvad de være ville — have stor Betydning, og jeg vil ikke være med til at indskrænke deres Ret. Men da vi ved 2den Behandling vedtog det Ændringsforslag, der er stillet til denne Paragraf, om, at Foreningerne ikke maatte have Beværtning til deres Hovedformaal, havde vi alle en Følelse af, at det vilde være meget let at skaffe sig et saadant andet Hovedformaal og derunder dække Beværtningen eller, rettere sagt, Drifkeriet. Den Følelse havde vi alle, jeg havde den i alt Fald. Jeg gaar kun med til den af Flertallet foreslaaede Ændring med den Motivering, at det ikke vil lægge nogen Hindring i Vejen for de sunde og gode Foreninger. De Foreninger, der have et andet Hovedformaal, kunne godt faa Lov til at beværte deres Medlemmer, det vil aldrig falde nogen Kommunalbestyrelse ind at lægge nogen Hindring i Vejen derfor. Det kan ikke nægtes, at vor Tid for Øjeblikket synes at byde os, at en hel Del pur unge Mennesker danne Smaafestaber, kun med det Formaal at spille lystig, navnlig med forstjellige Drifkeforter. Jeg tror, at de fleste af os have været Vidner til det. Selv om mange Politimestre have arbejdet derfor, har man ikke kunnet ramme disse Foreninger, og de kunne heller ikke rammes af Loven, som den blev vedtagen ved 2den Behandling. Det vilde være saare let at faa nogen at skjule sig under. Vi have derfor stillet dette Forslag, hvorefter Kommunalraadet ikke kan standse en saadan Forening, men kun Beværtningen i den. Man siger nu: Men sæt, at et Sogneraad virkelig er saa snæversynet, at det siger: Det er en Forening, der ikke billiger vore Principper, og derfor maa vi se at standse dens Virksomhed. Saa vil jeg sige, at Sogneraadet kan slet ikke gøre det. Det eneste, det kan gøre, er at standse Beværtningen i Foreningen, og hvis det ikke er Foreningens Livsnerve, kan den arbejde lige saa godt, selv om den ikke har Beværtning. Ude paa Landet have vi allerede Huse til at spise og drikke i, og mangfoldige Foreninger kunne trives uden Beværtning. I Byerne have de ofte Beværtninger lige ved Siden af Foreningerne, og derfor behøve Medlemmerne ikke at sulte, selv om der ikke er Beværtning i Foreningen. Naar Beværtning altsaa ikke er Foreningens Livsnerve, sker der ikke noget.

Foreningen kan fremdeles udvikles og trives. Men er det Livsnerven i Foreningen, saa er det jo netop det, vi ville ramme ved denne Bestemmelse, idet Kommuneraadene kunne sige: Denne Forening ville vi ikke give Beværtningstilladelse, den har jo ikke andet at leve for. Jeg kan derfor ikke forstaa, at denne Bestemmelse skulde være nogen Indskrænkning i Foreningsfriheden, naar den udvikles sundt og godt. Er Drifkeriet derimod Hovedformaalet, er der nu en Mulighed for Kommunalbestyrelsen til at sætte en Stopper derfor. En saadan Bestemmelse har man ønsket mange Steder, og jeg er derfor vis paa, at den vil blive hilset med Glæde. Jeg vil anbefale at stemme for denne Bestemmelse, som ingenlunde vil blive en Indskrænkning i Foreningsfriheden, naar den udøves, som den bør og skal. Den vil kun blive en Hemsko for Udviklingen af Drifkeriet, hvor det udøves under Foreningsnavnets falske Maske.

Ordføreren (Krabbe): Jeg skal tillade mig først at gøre et Par Bemærkninger i Anledning af, hvad der er sagt af den højtærede Minister. Der var nogle af Udvalgets Flertals Forslag, som jeg undlod at motivere, fordi det enten var Redaktioner eller Rettelser; det er ikke altsammen Redaktioner. Det Forslag, som Ministeren først fremdrog, er dog en Redaktion. Jeg tror, den er uskabelig; men jeg har ikke været fuldt sikker paa det. Det er Spørgsmaalet om at udrydde dette Begreb „fysisk Person“, som vor Lovgivning ikke har i Forvejen, idet der er noget ueghageligt, Menlighedsansen saarende, i at trække disse fremmede Ord, som vi ikke før have haft i Lovgivningen, ind i denne. Vi have søgt at faa noget, som kunde træde i Stedet derfor — en Oersættelse have vi ikke kunnet give — og jeg tror ikke, der er Fare for, at det foreslaaede Udtryk ikke skulde kunne gøre Fyldest. Sagen er den, at det faar sin Begrebsbestemmelse ved sin Modsetning. Naar „Enkeltmand“ staar over for et Aktiefelskab, ved man, hvad det betyder; selve Ordet behøver jo ikke at udtømme hele Begrebet. Det er bekendt nok, at Ordet „ham“, i mange Forhold, ogsaa indbefatter „Kvinde“, og at Ordet „Mand“, jelsfølgelig ogsaa indbefatter „Kvænd“, det skaber ingen Misforstaaelse, jeg tror heller ikke, at der er nogen Fare her. Naar den højtærede Minister henpegede til, at det vil medføre en Ændring i den bestaaende Lov, tror jeg ikke, at det er saa; thi efter Næringslovens § 4 skal enhver, som deltager i en Næring, have Næringsbevis eller Borgerfalskab. Er der saaledes, f. Eks. to Brødre,